

Vakantie

234

Het zit er weer op. We móeten dit jaar niet meer. We hebben veel gezien ondanks de warmte. Ik bedoel: HITTE! Jongens wat was het heet. En zoals het echte Nederlanders betaamt streken we neer op een terrasje, lekker in de schaduw, terwijl de torenklok twaalf slagen liet horen. 'Non non non, m'sieur. Nous sommes fermé!' We moesten er weer aan wennen dat Fransen een siësta houden. Maar zoals Fransen zijn, bracht hij ons een karaf koel helder water en vertelde die Ollanders waarom die rust. 'Ziet u een bij op de oleanders? Non. Ze rusten en zwaaien de *reine* koelte toe'. Van het een kwam het ander. Hij snapte niet waarom ze in het Noorden bijenkasten groen verfden. Hij bleek imker te zijn. Hij vertelde dat zijn kasten wit waren. Een soort simplex maar dan met een grote spouw van minimaal twee centimeter die doorliep van de bodem tot onder het puntdak. Het dak had een blinkend oppervlak en stak aan alle kanten zeker vijf centimeter over de bakken heen. We konden gaan kijken. En dat deden we toen het veel koeler was. Op een brede open strook in het bos stonden ze. Twintig roomwitte kasten, elk op een apart onderstel, drie bakken hoog, keurig op een rijtje. En de bijen hadden het druk. Op de wijze waarop hun baas het had verteld.

Toen, in de tijd van nu

Nu we het toch hebben over bijenkasten gaan we daarmee door.

Het was een andere vakantie. Niet zo heet, in de Causses en Cevennes. In het ruwe landschap, tegen een helling op, zagen we tussen brokken steen en struiken toevallig een stelletje afgezaagde boomstammen staan. Op een rijtje en boven elkaar. De stammen waren afgedekt met een plaat leek het wel. Nieuwsgierig beklommen we de helling. Wie zet er nou stukken boom zomaar in het wild neer? Naderbij gekomen zagen we dat de stammen op richels stonden van opgestapelde stenen. En dat de plaat die er op lag een stuk leisteen was. Tot onze verbazing vlogen bijen vlak boven de grond de stam in en uit. Zouden dit *bienkasten* zijn? We waanden ons in de oudheid, de prehistorie, in de tijd van Asterix en Obelix. Maar waar was dan de tijdmachine? Terug naar onze tijd ... Bij een *auberge*, zo'n kleine dorpsherberg, legden we aan om wat te eten en te drinken. Op onze bestelling wachtend neusden we wat rond en bij de leestafel vonden we de tijdmachine. Een boekwerkje van de 'Club Cevenol' waarin uit de

doeken gedaan werd wat die boomstam was: een *ruche-tronc* ofwel *lo brusc* of *brusquet*.

In het hoge gedeelte van de streek (Les Hautes Vallées) zijn het uitgeholde stammen van de tamme kastanje, met een diameter van 30 tot 70 centimeter en 60 tot 80 centimeter hoog. Ze rusten op een leistenen plaat, waarmee ook de bovenkant afgedekt is. Een spleet aan de onderkant geeft de bijen toegang tot het binnenste. In de stam is halverwege een tussenschot aangebracht met een gat waardoor de bijen in de bovenste helft kunnen komen. De bovenkant is afgedekt met een soortgelijke plank, maar nu zonder gat. Daarbovenop een plaat leisteen, verzaagd met een grote kei. Aan de planken bouwen de bijen hun raten.

In het lage gedeelte (Basses Vallées) van de streek zijn het geen stammen die uitgehold worden, maar zijn een soort tonnen gemaakt van planken van de tamme kastanje of van de moerbeiboom, bij elkaar gehouden door stalen ringen. Verder is het principe hetzelfde. Terugdenkend aan de berghelling vonden we het niet zo'n gek idee, die tronken. Ze pasten in de omgeving, vielen er niet in op, en bovendien konden ze jaren mee. Als we niet omhoog gekeken hadden, toevallig ... Overigens zagen we in de dorpjes bij de huizen ook 'gewone' kasten staan.

Opgesloten in staal

Omdat elke streek een andere honing oplevert belde ik in Krüth in de Elzas aan bij een huis waar ze kennelijk '*miel*' verkochten. Een vriendelijke meneer stond erop dat ik zijn honingfabriek zou bekijken. Onder een paar boompjes stonden grote stalen kisten met een spleet aan de ene kant en een tweedelige deur aan de andere. Met een sleutel verwijderde hij een kolossaal hangslot en klapte de deuren open. In het duister van de kist ontwaarden we een kast waarin bijen door een zacht zoemen lieten merken dat ze het naar hun zin hadden. Waarom die brandkast? Omdat je niemand kunt vertrouwen, volgens de man.

Er stond een zonnewassmelter waar drie ramen tegelijk in konden. En onder een afdak lag me toch een berg lege ramen! Hij had nog heel veel kasten op de berg staan, in het bos. We moesten vijf soorten honing proeven die in prijs niet verschilden. Maar wel 50% duurder dan wij, imkers van Nederland, durven vragen.

Omdat je daar zo weinig '*buitenlandse*' honing ziet?